

**Prawo rolne i żywnościowe.
System Prawa Unii
Europejskiej. Tom 18**

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Wstęp

Tom 18 Systemu Prawa Unii Europejskiej zatytułowany „Prawo rolne i żywnościowe” stanowi pierwsze w literaturze polskiej opracowanie zagadnień europejskiego prawa rolnego i żywnościowego w tak szerokim zakresie. Jest to dzieło wielu autorów z różnych ośrodków naukowych w Polsce zajmujących się badaniami naukowymi z tytułowej materii.

W doktrynie prawa rolnego od wielu lat akcentuje się zależność produkcji żywności od sektora rolnego. Owe więzi zostały wzmocnione przez potrzebę sprostania wyzwaniom stojącym przed rolnictwem, służącym zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego i bezpieczeństwa żywności, a w szerszej perspektywie – realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Kontekst globalnego rozwoju systemów produkcji żywności z jednej strony, a ich lokalny charakter – z drugiej – sprzyja kształtowaniu się regulacji prawa unijnego we wskazanym obszarze, obejmujących zarówno wytwarzanie płodów rolnych, jak i żywności.

Określenie „system” w odniesieniu do prawa rolnego i żywnościowego oddaje z pewnością nieoczywiste niekiedy znaczenie materii tak w badaniach naukowych, dydaktyce, jak i praktyce. Należy jednak pamiętać o często względnych przesłankach i kryteriach takiego ujęcia. Opracowanie systemowe pozwala potwierdzić choćby pośrednio pewną autonomię naszego przedmiotu badań, jak i być może odrębność formalną, na jaką zasługuje ten przedmiot w programach nauczania akademickiego. Nie ulega wątpliwości, że obecnie system prawa rolnego i żywnościowego Unii Europejskiej stanowi pewien istniejący zbiór norm merytorycznych i kompetencyjnych w sferze wytwarzania i handlu produktów rolnych, bezpieczeństwa żywności, produkcji i obrotu żywnością, a także kontroli i nadzoru, zasługujący na opracowanie o takim właśnie charakterze. Argumenty te dostatecznie uzasadniają potrzebę wydania niniejszego dzieła, które, mamy nadzieję, zajmie istotne miejsce wśród innych tomów z tej serii Wydawnictwa C.H.Beck i na stałe zapisze się w systematyce wydawniczej.

Struktura tomu obejmuje część poświęconą prawu rolnemu oraz część dotyczącą prawa żywnościowego.

Odnosząc się do części I – **Prawo rolne** – to jej systematyka w szerokim zakresie nawiązuje do tradycyjnego sposobu prezentacji zagadnień związanych z unijnym prawem rolnym w polskiej literaturze. Po krótkim wprowadzeniu dotyczącym sposobu rozumienia rolnictwa i prawa rolnego na płaszczyźnie regulacji prawa Unii Europejskiej została omówiona ewolucja wspólnej polityki rolnej i urzeczywistniających ją regulacji prawnych. Kolejne rozdziały poświęcono zasadom i celom wspólnej polityki rolnej oraz źródłom unijnego prawa rolnego, uwzględniając też fundamentalne dla tego prawa pojęcia, takie jak w szczególności produkty rolne oraz działalność rolnicza. W szerokim zakresie scharakteryzowano wspólną organizację rynku produktów rolnych, zarówno w aspekcie rynku wewnętrznego i obowiązujących na tym rynku reguł konkurencji, jak

i w zakresie handlu z państwami trzecimi. Wiele uwagi poświęcono również podstawowemu instrumentowi wdrażania wspólnej polityki rolnej, jakim są obecnie płatności bezpośrednie, by w dalszej kolejności poddać analizie prawne uwarunkowania wspierania rozwoju obszarów wiejskich.

Następne rozdziały dotyczą już kwestii bardziej szczegółowych, takich jak finansowanie wspólnej polityki rolnej, regulacja agrobiznesu w prawie Unii Europejskiej lub też obrót nieruchomościami rolnymi w świetle fundamentalnych zasad tego prawa. W tym miejscu wiele uwagi poświęcono również problematyce ekologizacji wspólnej polityki rolnej oraz zarządzaniu lasami i obrotowi drewnem w świetle prawa UE. Dobór wymienionych zagadnień jednoznacznie wskazuje na przyjętą na płaszczyźnie regulacji unijnych koncepcję europejskiego rolnictwa wielofunkcyjnego, która swoje potwierdzenie znajduje również w części poświęconej prawu żywnościowemu.

Część II – **Prawo żywnościowe** – rozpoczyna się od charakterystyki prawa żywnościowego w ujęciu przedstawicieli nauki prawa żywnościowego. Próby uporządkowania kryteriów umiejscowienia prawa żywnościowego w systemie prawa były jak dotąd liczne. Ich autorzy zarówno w Polsce, jak i za granicą starali się podkreślać bardziej lub mniej widoczne więzi tej dziedziny regulacji, swoisty przedmiot i zakres, czy podkreślali relacje regulacji prawa żywnościowego i prawa rolnego, upatrując w nich raczej bliskości, nie tylko formalnej, wyrażanej zasadniczo w tożsamych traktatowych podstawach stanowienia prawa. Rozwój prawa żywnościowego łączy się z koncepcją prawa rolnego jako prawa komercjalizacji produktów rolnych. Natomiast szeroka koncepcja prawa rolnego obejmuje całość procesów od produkcji do konsumpcji. Cechy unijnego prawa żywnościowego dostarczają podstaw do uznania tej regulacji za dość dobrze wykształconą tak w zakresie instytucji, pojęć, jak i procedur, i to na tyle, by zasługiwała na opracowanie w osobnej części, co jednak wcale nie świadczy o wypuklaniu różnic między prawem żywnościowym a rolnym, lecz taki podział ma służyć wyłącznie bardziej przejrzystemu wyodrębnieniu zagadnień.

Część dotycząca międzynarodowego prawa żywnościowego obejmuje wątki źródeł regulacji bezpieczeństwa żywności o znaczeniu globalnym. Prawo unijne żywnościowe jest bowiem ściśle związane z uregulowaniami międzynarodowymi i głęboko zakorzenione w źródłach tych ostatnich uregulowań. Kolejne rozdziały stanowią wprowadzenie do prawa żywnościowego Unii, podstaw traktatowych, charakterystycznych pojęć prawnych i instytucji (np. system wczesnego ostrzeżenia o niebezpiecznej żywności czy paszach), czy zasad prawa (np. zasady ostrożności).

Osią rozważań jest tematyka bezpieczeństwa i higieny żywności, która objęła kilka następnych rozdziałów – od aspektów ogólnych, po bardzo szczegółowe ujęcie. W opracowaniu omówiono kwestie zdrowego żywienia, systemy jakości żywności, czy żywność stanowiącą kategorie szczególne, które dopełniły całość. Na uwagę zasługują funkcje w administracji publicznej, które towarzyszą tworzeniu i stosowaniu prawa żywnościowego w krajach członkowskich Unii Europejskiej. Handel żywnością oraz odpowiedzialność za naruszenia prawa znalazły się w końcowej części opracowania, jako że zwieńczają one elementy całego łańcucha żywnościowego, nie wyłączając z tego regulacji służących ochronie konsumenta, takich jak informacja o żywności różnego rodzaju.

Publikacja przeznaczona jest dla wszystkich osób, które zajmują się prawem rolnym i żywnościowym. W szczególności prezentowana pozycja będzie przydatna przedsta-

Wstęp

wicielom administracji publicznej, urzędnikom, prawnikom, studentom czy badaczom prawa. Wierzymy, że dostarczy ona źródeł dla prawidłowej wykładni prawa, rozstrzygnięć sądowych, administracyjnych albo sądownoadministracyjnych, czy po prostu – satysfakcji z pogłębiania wiedzy.

prof. UAM dr hab. *Katarzyna Leśkiewicz*

prof. UJ dr hab. *Paweł A. Blajer*

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl